

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра економіки підприємства

На правах рукопису

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти
на тему: **Організація економічного управління підприємством на засадах**
сталого розвитку

Виконала:

Гора Олеся Дмитрівна

здобувачка денної форми здобуття вищої освіти
спеціальності 051 Економіка

Науковий керівник: доктор
економічних наук, професор Ящишина І.В.

Роботу допущено до захисту перед ЕК рішенням кафедри,
протокол № ___ від «___» _____ 2024 р.

м. Кам'янець-Подільський, 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.....	7
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	7
1.1. Поняття та сутність сталого розвитку підприємства.....	7
1.2. Основні принципи та економічні аспекти сталого розвитку підприємства	14
1.3. Методичні аспекти економічного управління підприємством на засадах сталого розвитку	22
РОЗДІЛ 2.....	32
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ПрАТ «ГЕБЕРІТ КЕРАМІК ПРОДАКШН».....	32
2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства	32
2.2. Аналіз складників сталого розвитку підприємства	49
2.3. Особливості економічного управління підприємства на засадах сталого розвитку	58
РОЗДІЛ 3.....	66
ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ	66
3.1. Напрями підвищення ефективності економічного управління сталим розвитком підприємства в контексті євроінтеграційних процесів	66
3.2. Заходи з удосконалення управління проектами сталого розвитку підприємства	72
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82
ДОДАТКИ.....	89

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний етап розвитку економіки України вимагає кардинальних змін в управлінських підходах, зокрема щодо інтеграції сталого розвитку в стратегічне управління підприємствами. З огляду на глобальні виклики, такі як зміни клімату, економічна нестабільність та соціальні трансформації, підприємства мають адаптувати свої стратегії до вимог сталого розвитку. Принципи сталого розвитку передбачають баланс між економічною, екологічною та соціальною складовими, що сприяє не лише ефективному функціонуванню підприємства, а й збереженню природних ресурсів та покращенню якості життя людей. В умовах глобалізації, євроінтеграційних процесів та необхідності впровадження інновацій, сталий розвиток стає основою для конкурентоспроможності підприємства на міжнародному рівні.

Підприємства, що активно інтегрують принципи сталого розвитку в свою діяльність, мають можливість не тільки знизити свої витрати, але й підвищити репутацію серед споживачів і інвесторів. У цьому контексті важливим є економічне управління підприємством на засадах сталого розвитку, яке вимагає ретельного аналізу, впровадження нових методик та інструментів для досягнення комплексних цілей сталого розвитку.

Актуальність теми обумовлена також необхідністю адаптації реалій українського бізнес-середовища до міжнародних стандартів сталого розвитку, зокрема для підприємств, що належать до міжнародних груп компаній, таких як Geberit.

Важливість даного напрямку підкреслюється численними дослідженнями як в Україні, так і за її межами. Українські науковці, серед яких О. А. Дяків [1], В. І. Козак [2], Л. Г. Мороз [3], А. М. Філіпенко [4], Н. В. Степанов та В. Б. Буркинський [5], акцентують увагу на інтеграції сталого розвитку в економічну стратегію підприємств, при цьому особливо підкреслюється необхідність адаптації міжнародних стандартів сталого розвитку до вітчизняних умов. На необхідність реалізації принципів сталості у бізнес-практиці наголошено у працях таких авторів,

як О. С. Мельник [6], Н. Л. Горбань [7], О. Г. Войчишин [8], які досліджують специфіку сталого розвитку підприємств в Україні, а також аспекти економічного управління в умовах глобальних викликів.

Важливість цієї теми також підтверджується дослідженнями зарубіжних авторів, таких як Дж. Е. Елкінгтон [9], який започаткував концепцію «трьох складових» сталого розвитку (економіка, екологія та соціальна відповідальність), а також науковцями Р. Акофф [10], І. Ансофф [11], П. Друкер [12], М. А. Бойко [13], Г. Клейнер [14], Ф. Котлер [15], А. Томпсон [16], Ю. К. Лесун [17]. Їх дослідження акцентують на необхідності інтеграції стійких і ефективних управлінських практик в екологічну та соціальну політику підприємств на рівні стратегічного планування. Проблематика сталого розвитку організацій і підприємств в умовах глобалізованої економіки активно обговорюється також в наукових працях таких авторів, як І. П. Кириленко [18], Е. М. Лаудер [19], Р. А. Карсон [20] та інші, котрі зазначають роль сталих практик у підвищенні репутації підприємств на міжнародних ринках.

Мета роботи полягає у комплексному вирішенні теоретико-аналітичних питань та обґрунтування практичних рекомендацій щодо ефективного економічного управління підприємством ПРАТ «ГЕБЕРІТ КЕРАМІК ПРОДАКШН» на засадах сталого розвитку.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- здійснити аналіз поняття сталого розвитку та його значення в економічному управлінні підприємствами;
- визначити основні принципи та підходи до сталого розвитку на підприємства;
- охарактеризувати особливості економічного управління підприємства на засадах сталого розвитку;
- проаналізувати загальні економічні показники діяльності підприємства;
- дослідити впровадження сталого розвитку ПРАТ «ГЕБЕРІТ КЕРАМІК ПРОДАКШН» у розрізі його основних складників;

- визначити особливості економічного управління підприємства на засадах сталого розвитку;
- означити напрями підвищення ефективності економічного управління сталим розвитком підприємства в контексті євроінтеграційних процесів;
- запропонувати заходи щодо удосконалення економічного управління сталим розвитком підприємства на основі проектного підходу.

Об'єкт дослідження – процеси економічного управління підприємством на засадах сталого розвитку.

Предмет дослідження – теоретичні, методичні та прикладні аспекти економічного управління підприємством в контексті сталого розвитку.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження складають загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання. В роботі використані такі методи: аналіз і синтез (для вивчення теоретичних засад та визначення основних напрямів сталого розвитку підприємства); історичний метод (для дослідження етапів становлення концепції сталого розвитку); порівняння (для аналізу міжнародного досвіду впровадження принципів сталого розвитку в управління підприємствами); рядів динаміки (для вивчення змін у часі в процесах управління сталим розвитком підприємства), графічний (для наочного зображення змін складників сталого розвитку), інтегрального оцінювання (для аналізу інтегральних індексів сталого розвитку ПРАТ «ГЕБЕРІТ КЕРАМІК ПРОДАКШН»).

Магістерська робота містить елементи **наукової новизни**, зокрема: проаналізовано систему економічного управління ПРАТ «ГЕБЕРІТ КЕРАМІК ПРОДАКШН» на засадах сталого розвитку; запропонований комплекс заходів щодо підвищення ефективності економічного управління сталим розвитком підприємства в контексті євроінтеграційних процесів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості застосування отриманих висновків та рекомендацій для вдосконалення системи економічного управління на підприємствах, що впроваджують принципи сталого розвитку. Результати дослідження можуть бути використані для розробки стратегії

сталого розвитку підприємств, зокрема в контексті євроінтеграційних процесів та міжнародної сертифікації.

Апробація результатів дослідження. Основні результати проведеного дослідження доповідались на II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми і перспективи економічного розвитку в умовах модернізаційних процесів в Україні та світі» (27 листопада 2024 р., м. Кропивницький) та на XXIII Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток підприємництва як фактор зростання національної економіки» (20 листопада 2024 р., м. Київ).

Публікації. Окремі положення та результати дослідження опубліковано у збірниках тез доповідей (Ящишина І.В., Гора О.Д. Звітність зі сталого розвитку українських компаній які працюють в ЄС. *Проблеми і перспективи економічного розвитку в умовах модернізаційних процесів в Україні та світі* : мат. II всеукр. наук.-практ. конф., (Кропивницький, 27 листопада 2024 р.). Кропивницький : ЦНТУ. С. 26–28; Ящишина І.В., Гора О.Д. Введення європейських стандартів звітності зі сталого розвитку для українських компаній. *Розвиток підприємництва як фактор зростання національної економіки: матеріали XXIII міжнародної науково-практичної конференції*, (Київ, 20 листопада 2024 року). Київ: ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2024. С. 106-107.).

Особистий внесок здобувача. Магістерська робота є самостійно виконаним науковим дослідженням, в роботі використано лише ті положення та результати, які отримано автором особисто.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг роботи – 93 сторінок комп'ютерного тексту. Робота містить 26 таблиць і 11 рисунків, список використаних джерел із 81 найменувань та 4 додатки.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дає змогу зробити наступні висновки та узагальнення.

Становлення концепції сталого розвитку відбулось як відповідь на глобальні виклики, зокрема виснаження ресурсів, зміну клімату, економічну нестабільність та соціальну нерівність. Визначено, що її основи закладено у доповіді «Наше спільне майбутнє» (1987), яка впровадила термін «сталий розвиток» і визначила його як такий, що задовольняє потреби сучасного покоління без шкоди для майбутніх. Встановлено, що концепція сталого розвитку охоплює три основні напрями: економічний, соціальний та екологічний.

Визначено ключові підходи до управління сталим розвитком підприємств, які включають інтеграцію сталих принципів у бізнес-процеси. Звернули увагу на ідеї провідних науковців, таких як Дж. Елкінгтон та його концепція «потрійного підсумку», що передбачає врахування трьох вимірів сталого розвитку в діяльності компаній. Аналіз показав, що впровадження цих принципів сприяє зменшенню екологічного впливу та посиленню соціальної відповідальності.

Досліджено основні принципи та економічні аспекти сталого розвитку на мікрорівні, що показало ключовими засадами цього підходу є інтеграція екологічних, соціальних і економічних складових у діяльність підприємств. Основна мета сталого розвитку полягає у створенні довгострокової цінності через раціональне використання ресурсів, зниження екологічного впливу та забезпечення соціальної відповідальності. Застосування цих принципів сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства та його здатності до адаптації в умовах сучасних глобальних викликів.

Розглянуто методичні аспекти економічного управління підприємством на засадах сталого розвитку досліджено європейську методику впровадження Цілей сталого розвитку (ЦСР) та факторну методику аналізу сталого розвитку за Кравченко М. О. Європейський підхід забезпечує гармонізацію бізнес-процесів із міжнародними стандартами через адаптацію до ЦСР, що дозволяє інтегрувати

стратегії сталого розвитку у виробничу та управлінську діяльність. Факторна методика акцентує увагу на кількісному аналізі впливу різних факторів на показники сталого розвитку, забезпечуючи можливість оцінити ефективність впроваджених заходів та виявити потенційні шляхи для їхнього вдосконалення.

Досліджено загальну економічну характеристику діяльності ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн», створеним у 2003 році в результаті реорганізації державного підприємства «Будфарфор». Основною сферою діяльності підприємства є виробництво сантехнічної продукції, а діяльність організована відповідно до законодавства України та вимог міжнародної групи компаній Geberit.

Проаналізовано ключові показники фінансово-економічної діяльності підприємства за 2021–2023 роки. Встановлено, що обсяг товарної продукції у 2022 році знизився на 17,9% у порівнянні з 2021 роком, але в 2023 році зріс на 14,3%. Чистий дохід від реалізації також продемонстрував схожі коливання, зменшившись на 20,2% у 2022 році та збільшившись на 46,3% у 2023 році. Водночас підприємство зіштовхнулося зі скороченням середньоспискової чисельності працівників із 1351 особи у 2021 році до 849 у 2023 році, що вплинуло на середньорічний виробіток працівників, який зменшився на 30,9% у 2022 році, але зріс на 24,6% у 2023 році.

Проаналізовано практики сталого розвитку компанії Geberit у період 2018–2023 років за основними складниками. Зокрема виявлено, що в середньому за три роки 43% бюджету спрямовано на розвиток відновлювальних джерел енергії, що дозволило знизити викиди CO² на 15%. Ще 22% інвестовано у збереження водних ресурсів, включаючи інноваційні технології очищення та повторного використання води. На екодизайн було спрямовано 16% бюджету, що покращило екологічність продукції.

Досліджено, що особливістю економічного управління підприємством на засадах сталого розвитку є інтеграція екологічних, соціальних і економічних показників у систему управлінського обліку. Компанія Geberit демонструє ефективну реалізацію стратегії сталого розвитку, орієнтованої на зменшення викидів CO₂, перехід на відновлювані джерела енергії та впровадження водозберіжних технологій. Соціальний аспект управління проявляється у

покращенні умов праці, підвищенні зарплат і інвестиціях у розвиток персоналу. Таким чином, впровадження принципів сталого розвитку сприяє підвищенню ефективності виробничих процесів, зменшенню витрат і досягненню довгострокових цілей сталості.

Розраховано внесок освітніх і соціальних програм у загальний бюджет сталого розвитку компанії за аналізований період. З'ясували, що близько 10% інвестицій було спрямовано на розвиток освітніх ініціатив і підвищення кваліфікації персоналу, а 7% – на культурні заходи та благодійність. Ці показники підтверджують значущість соціальної складової в стратегії сталого розвитку компанії.

Доведено, що сталий розвиток є не лише елементом соціальної відповідальності, але й стратегічним інструментом підвищення конкурентоспроможності. Впровадження відповідних ініціатив дозволяє компанії знижувати витрати, покращувати імідж та адаптуватися до нових викликів ринку.

Досліджено основні напрями вдосконалення економічного управління сталим розвитком ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн» у контексті євроінтеграційних викликів.

На основі проведеного аналізу визначено основні проблеми, що стримують реалізацію принципів сталого розвитку ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн», серед яких недостатнє фінансування екологічних ініціатив (до 10% загального бюджету), низька кваліфікація працівників у питаннях екологічного менеджменту та нормативно-правові бар'єри. Також визначено, що відсутність звітності з питань сталого розвитку обмежує здатність підприємства оцінювати результати впроваджених заходів і знижує довіру зацікавлених сторін.

Визначено переваги впровадження політик корпоративної соціальної відповідальності відповідно до стандарту ISO 26000, а також інтеграції цифрових ERP-рішень для оптимізації управлінських і виробничих процесів. Наприклад, аналіз світового досвіду показує, що автоматизація таких процесів зменшує операційні витрати на 15–20% та підвищує енергоефективність до 12%.

Розраховано можливий вплив впровадження Цілей сталого розвитку, рекомендованих для підприємства, зокрема Цілі 7 (відновлювальна енергетика) дозволяє скоротити витрати на енергію на 20%, а Ціль 8 (гідна праця та економічне зростання) сприяє зростанню середньої заробітної плати персоналу на 15%. Підтримка місцевих ініціатив у місті Славута відповідно до Цілі 11 забезпечить покращення рівня життя населення та створення додаткових робочих місць.

Доведено, що активна співпраця з місцевими громадами та реалізація програм екологізації дозволять підприємству підвищити конкурентоспроможність на ринку. Запропоновано заходи із врахування принципів та вибору цілей сталого розвитку на основі проєктного підходу.

Таким чином, реалізація запропонованих заходів сприятиме інтеграції ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн» до європейського бізнес-середовища, підвищенню ефективності управління та досягненню довгострокової стійкості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дяків О. А. Стратегічні підходи до управління підприємствами в умовах сталого розвитку. *Економіка України*. 2018. С. 45–52.
2. Козак В. І. Інноваційні методи оцінки ефективності управління підприємствами. *Вісник економічної науки України*. 2019. Т. 1. С. 112–119.
3. Мороз Л. Г. Система показників для аналізу сталого розвитку підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. Т. 5. С. 78–85.
4. Філіпенко А. С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. Київ: Знання, 2007. 670 с.
5. Степанов Н., Буркинський В. Б. Інтеграція економічних та екологічних стратегій розвитку підприємств. *Економічний вісник*. 2019. Т. 3, № 4. С. 56–63.
6. Андрушків Б., Мельник О. С., Погайдак О. Інноваційні засоби формування концепції оцінювання сталого розвитку у системі «підприємство – галузь – регіон – держава» (європейський аспект). *Український журнал прикладної економіки*. 2016. Т. 1. № 2. С. 6–17.
7. Горбань Н. Л. Моделювання системи управління сталим розвитком підприємства в умовах економічної нестабільності. *Управління розвитком*. № 12. 2020. С. 58–67.
8. Войчишин О. Г. Інноваційні стратегії сталого розвитку малих і середніх підприємств: досвід і перспективи. *Економіка і прогнозування*, № 3. 2019. С. 101–112.
9. Elkington J. *Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business*. Oxford: Capstone, 1997.
10. Акофф Р. Стратегічне управління підприємствами в умовах сталого розвитку. *Harvard Business Review*: 2017. Т. 85, № 2. С. 45–52.
11. Анософф І. Корпоративне стратегічне планування в умовах глобальної економіки. Київ : Основи, 2019. 320 с
12. Друкер П. Управління у змінному світі: інтеграція сталих практик. *Менеджмент майбутнього*. 2020. № 3. С. 100–109.

13. Бойко М. А. Менеджмент сталого розвитку підприємства. Одеса: Астропринт, 2010.
14. Клейнер Г. Системний підхід до забезпечення сталого розвитку підприємств. *Проблеми управління*. 2018. № 1. С. 33–39.
15. Котлер А. Сталий розвиток: концепція і реалізація. Київ : ДКС, 2003.
16. Томпсон А. Впровадження стратегічних рішень для досягнення сталого розвитку підприємств. *Журнал стратегічного управління*. 2018. № 7. С. 90–97.
17. Лесун Ю. К. Сталий розвиток економіки. Київ: Кондор, 2016
18. Кириленко І. П. Сталий розвиток: концепція і реалізація. Київ : Освіта України, 2010. 358 с
19. Лаудер Е. М. Сталий розвиток як стратегічний пріоритет у сучасному бізнесі. *International Journal of Sustainable Development*. 2019. № 18, С. 145–153.
20. Карсон Р. А. Інтеграція екологічної політики в стратегію розвитку підприємств. *Environmental Management Review*. 2021. № 2. С. 210–220.
21. Our Common Future. United Nations Conference on Environment & Development, Rio de Janeiro, June 3-14, 1992. URL: <http://www.un.org> (дата звернення: 06.10.2023).
22. Лазоренко Т. В. Сталий розвиток як основа економічного зростання підприємства. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи»*. 2021. С. 90-91.
23. Gossling-Goidsmitths J. Sustainable development goals and uncertainty visualization. *Proceedings of the International Cartographic Association*. 2019. No. 2. P. 8.
24. Кравченко М. О., Прудкий В. В. Модель аналізу сталого розвитку підприємства з урахуванням ризику. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2020. №17. С. 291-305.
25. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf> (дата звернення: 28.09.2024).

26. Андрушків Б., Мельник Л., Погайдак О. Інноваційні засоби формування концепції оцінювання сталого розвитку у системі «підприємство – галузь – регіон – держава» (європейський аспект). *Український журнал прикладної економіки*. 2016. Т. 1. № 2. С. 6–17.

27. Abubakar I. Access to sanitation facilities among Nigerian households: Determinants and sustainability implications. *Sustainability*. 2017. No. 9(4). 17 p.

28. Diesendorf, M. Sustainability and sustainable development / D. Dunphy, J. Benveniste, A. Griffiths, P. Sutton. *Sustainability: The corporate challenge of the 21st century*. Sydney: Allen & Unwin, 2000. Pp. 19-37.

29. Mohieldin M. The sustainable development goals and private sector opportunities. World bank group. 2017. URL: <http://pubdocs.worldbank.org/en/394231501877501769/The-Sustainable-Development-Goals-and-Private-Sector-Opportunities.pdf> (дата звернення: 08.10.2023).

30. Козловський С. Б. Управління сучасними економічними системами, їх розвитком та стійкістю: дис. канд. екон. наук.: спец. 08.00.03; Вінницький національний аграрний університет. Вінниця. 2011. 32 с.

31. Іванчук К. Стійкий економічний розвиток підприємства: теоретичне обґрунтування. *Економіка розвитку*. 2014. № 3 (71). С. 85–88.

32. Захарченко О. Наукові основи сталого розвитку. *Наукові праці національного університету харчових технологій*. 2015. № 4. С. 68–75.

33. Пчелінцев О. С. Регіональна економіка в системі сталого розвитку. Київ: Наукова думка, 2004. 258 с.

34. Nak T., Janouškova S., Moldan, B. Sustainable development goals: A need for relevant indicators. *Ecological Indicators*, 2016. Vol. 60(1). p. 565-573.

35. Шовгенов Т. М. Основні аспекти стійкості регіональних соціально-економічних систем. *Українська регіональна економіка та управління*. URL: <https://eee-region.ua/article/1107>. (дата звернення 12.09.2024)

36. Корнійчук Л. Економічне зростання і сталий розвиток. *Економіка України*. 2008. №3. С. 84-91.

37. Філіпенко А. С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. Київ: Знання, 2007. 670 с.
38. Ханова О.В., Скібіна С.О. Сталий розвиток країн ЄС: методика й індикатори оцінювання. *Проблеми економіки*. 2017. №3. С. 20-32.
39. Згуровський М. З. Україна в глобальних вимірах сталого розвитку. *Дзеркало тижня*. URL: http://gazeta.zn.ua/SCIENCE/ukraina_v_globalnyh_izmereniyah_ustoychivogo_razvitiya.html (дата звернення: 01.10.2024).
40. Котлер А. Сталий розвиток: концепція і реалізація. Київ : ДКС, 2003.
41. Кириленко І. П. Сталий розвиток: концепція і реалізація. Київ : Освіта України, 2010. 358 с.
42. Бойко М. А. Системний підхід до забезпечення сталого розвитку підприємств. *Проблеми управління*. 2018. № 1. С. 33–39.
43. Лоренс Р. А. Sustainable business development. Макаффри, London: Routledge, 2012.
44. Лесун Ю. К. Сталий розвиток економіки. Київ: Кондор, 2016.
45. Інститут сталого розвитку: Сталий розвиток бізнесу. Інститут сталого розвитку URL: <http://www.sustainabledevelopment.org.ua> (дата звернення 12,09,2023)
46. Elkington J. *Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business*. Oxford: Capstone, 1997.
47. Figge F., Hahn T. Sustainable Value Added – Measuring Corporate Contributions to Sustainability Beyond Eco-Efficiency. *Ecological Economics*, 2004.
48. Пакулін С. Л., Пакуліна А. А. Управління сталим розвитком сучасного підприємства. *Траєкторія науки*. 2016. № 3. С. 201–217.
49. Квятковська Л. А. Реалізація принципів концепції сталого розвитку в діяльності підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. № 1. С. 85–89.
50. Осауленко О. Сталий соціально-економічний розвиток – модулювання та управління. Київ: Наука, 2009. 326 с.

51. Васюткіна Н. Управління сталим розвитком підприємств: теоретико-методологічний аспект : монографія. Київ: Ліра-К, 2014. 334 с.
52. Dessler G. Human Resource Management. 16th ed. Hoboken, NJ, USA. : Pearson Education, 2020. 720 p.
53. Шелегеда Б. І., Касьянова Н. В., Берсуцький А. Я. Стратегічне управління потенціалом підприємства. Донецьк : УЕП, 2006. 219 с.
54. Кухарук А., Змітрович Д. Формування конкурентних переваг підприємства з урахуванням положень концепції сталого розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 15. Ч. 2. С. 46–48.
55. Степаненко Т. О. Теоретичні та методичні засади сталого розвитку підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Том 31 (70). № 6. С. 136-141.
56. Гончаров А.Б., Олейникова Н.М. Економічне управління підприємством. Харків: ХНЕУ, 2009.С. 366.
57. Василенко В.О., Ткаченко Т. І. Стратегічне управління: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2003. С.109.
58. Філіпішина Л. М. Інтегральна оцінка стійкості розвитку промислових підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 19. С. 280-285.
59. Figge F., Hahn T. Sustainable Value Added – Measuring Corporate Contributions to Sustainability Beyond Eco-Efficiency. *Ecological Economics*, 2004.
60. Кравченко М. О. Системно-структурна концепція економічної стійкості підприємств: монографія. Київ : ПП Вишемирський В. С., 2017. 460с.
61. Керівництво з впровадження цілей сталого розвитку на підприємстві. World Business Council for Sustainable Development (WBCSD), Global Reporting Initiative (GRI), United Nations Global Compact (UNGC), 2016. URL: https://sdgcompass.org/wp-content/uploads/2016/09/SDG_Compass_Guide_Ukrainian.pdf (дата звернення: 19.11.2024).

62. ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн». (2023). Звіт з управління за 2023 рік (неопубліковано). Отримано з файлу на комп'ютері: C:/Users/aser/Desktop/Звіт з управління 2023 рік.pdf.

63. ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн». (2023). Річна звітність з аудиторським висновком за 2023 рік. URL: <file:///C:/Users/aser/Desktop/Річна%20звітність%20з%20аудиторським%20висновком%20за%202023%20рік.pdf> (дата звернення: 20.11.2024).

64. ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн». (2021). Фінансова звітність із звітом аудитора за 2021 рік. URL: file:///C:/Users/aser/AppData/Local/Temp/fl9bee3d-6acd-49c7-920b-04360f39f0ca_geberitkeramikprodaksnfinansovazvitnistizzvitomauditora202021.pdf (дата звернення: 20.11.2024)

65. ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн». (2022). Фінансова звітність із звітом аудитора за 2022 рік. URL: file:///C:/Users/aser/AppData/Local/Temp/fl9bee3d-6acd-49c7-920b-04360f39f0ca_geberitkeramikprodaksnfinansovazvitnistizzvitomauditora2022.pdf (дата звернення: 20.11.2024)

66. ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн». (2018). Річна звітність з аудиторським висновком за 2018 рік. URL: <file:///C:/Users/aser/Desktop/Річна%20звітність%20з%20аудиторським%20висновком%20за%202018%20рік.pdf> (дата звернення: 20.11.2024).

67. ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн». Сталий розвиток 2018. URL: https://32285199.emitent.net.ua/db/feed/showform/st_rozv/117629 (дата звернення: 20.11.2024).

68. ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн». Сталий розвиток 2023. URL: https://32285199.emitent.net.ua/db/feed/showform/st_rozv/178520 (дата звернення: 20.11.2024).

69. Geberit Group. Стратегія сталого розвитку. URL: <https://reports.geberit.com/annual-report/2023/sustainability/sustainability-strategy.html> (дата звернення: 18.11.2024).

70. Директива ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD) URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/services/csr.html>

71. Європейські стандарти звітності про сталий розвиток (ESRS) URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_4043

72. Новий Європейський стандарт звітності про сталий розвиток (ESRS) URL: <https://ukraine-oss.com/novyj-yevropejskyj-standart-zvitnosti-pro-stalyj-rozvytok-esrs-zaprovadzhuye-pershu-obovyazkovu-zvitnist-shhodo-spozhyvannya-resursiv-i-vidhodiv/>

73. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй. Фінансування рішень для сталого розвитку. URL: <https://www.undp.org> (дата звернення: 10.11.2024).

74. Організація економічного співробітництва та розвитку. Фінансування сталого розвитку: аналітичний звіт. URL: <https://www.oecd.org> (дата звернення: 13.11.2024).

75. Європейський інвестиційний банк. Інструменти фінансування екологічних проєктів у ЄС. URL: <https://www.eib.org> (дата звернення: 06.11.2024).

76. Світовий банк. Фінансування сталого розвитку: можливості та виклики. URL: <https://www.worldbank.org> (дата звернення: 16.11.2024).

77. Зелений кліматичний фонд. Фінансування проєктів, спрямованих на боротьбу зі зміною клімату. URL: <https://www.greenclimate.fund> (дата звернення: 16.11.2024).

78. Закон України Про енергетичну ефективність будівель: чинне законодавство станом на 16.11.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 16.11.2024).

79. Ящишина І. В. Прикладні аспекти сталого розвитку компанії. *Економічні науки*. 2021. № 2. С. 74–80.

80. Легомінова С. В. Концептуальні засади стратегічного управління конкурентними перевагами підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 18. С. 250.

81. ПрАТ «Геберіт Керамік Продакшн». Офіційний сайт. URL: <https://32285199.emitent.net.ua/> (дата звернення: 11.10.2024).